

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku W. S.

przy uczestnictwie M. D., R. S., [...], E. K., [...]

o stwierdzenie nabycia spadku,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 stycznia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w R.

z dnia 23 lutego 2017 r., sygn. akt V Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania E.K. kwotę 257 (dwieście pięćdziesiąt siedem) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem Najwyższym.**

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 w zw. z 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w R. z dnia 23 lutego 2017 r. wnioskodawca W. S. oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankach określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 oraz 4 k.p.c.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego poglądem, za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie nowe i dotychczas niewyjaśnione. Zagadnienie to musi mieć charakter istotny i być zagadnieniem ściśle jurydycznym, tj. dającym się przedstawić w sposób syntetyczny i oderwany od kontrowersji dotyczących ustaleń faktycznych lub oceny dowodów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2008 r., III CSK 285/08, ICBSN 2009, nr 4, s. 48). Chodzi przy tym o zagadnienie o charakterze abstrakcyjnym, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji, a jego rozstrzygnięcie będzie miało znaczenie nie tylko dla oceny konkretnej, jednostkowej sprawy, ale także dla innych podobnych spraw. Z tej przyczyny przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) wymaga wykazania przez skarżącego, że w sprawie występuje zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa.

Powyższych wymagań nie spełnił skarżący powołując się w skardze kasacyjnej na zagadanie dotyczące określenia zakresu powinności sądu działania z urzędu na podstawie art. 670 § 2 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie otwarcia spadku po R. T. oraz określenia znaczenia merytorycznego zwrotu „pracowały w gospodarstwie domowym” z art. 1059 § 1 pkt 1 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie otwarcia spadku po spadkodawczyni. Dla przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej z powołaniem się na art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie jest bowiem wystarczające jedynie wyeksponowanie zagadnienia prawnego bez jednoczesnego uzasadnienia istoty dostrzeganego zagadnienia problemowego oraz wyjaśnienia, jaki wpływ wyróżnione zagadnienie ma dla rozwoju prawa i działalności orzeczniczej sądów. Na skarżącym spoczywa bowiem obowiązek nie tylko ujęcia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania, ale również uzasadnienie dostrzeganych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), w szczególności wykazania, że dostrzegane zagadnienie prawne nie było przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego i przedstawicieli nauki prawa albo dotychczasowe wypowiedzi nie pozwalają na rozwiązanie problemów prawnych występujących w sprawie. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera takiej motywacji.

Dodać należy, iż przepisy z którymi skarżący wiąże istnienia istotnego zagadnienia prawnego, były przedmiotem wielokrotnych wypowiedzi Sądu Najwyższego (por. m.in. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 1969 r., III CZP 132/68, OSNC 1967, nr 7-8, poz. 131 oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 lipca 1998 r., I CKU 46/98, nie publ., z dnia 21 kwietnia 1967 r., III CR 3/67, OSNPG 1967, nr 10-11, poz. 40, z dnia 23 czerwca 1967 r., III CR 123/67, OSP 1968, nr 3, poz. 59, z dnia 4 października 2002 r., III CKN 135/01, nie publ., z dnia 12 maja 2004 r., III CK 10/03, nie publ. oraz z dnia 22 czerwca 2005 r., III CK 597/04, nie publ., z dnia 6 sierpnia 2014 r., I CSK 579/13, nie publ.) oraz piśmiennictwa prawniczego i z tej przyczyny nie można uznać, aby na ich tle powstało istotne zagadnienie prawne.

Odwołując się do treści wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stwierdzić należy, że nie zostały przez skarżącego przedstawione wystarczające motywy pozwalające na uznanie, iż skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Tych elementów nie można przypisać przedstawionemu przez skarżącego uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej. Konstrukcja zarzutów wypełniających podstawy skargi kasacyjnej w istocie opiera się na kwestionowaniu przyjętych przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych dotyczących pracy na gospodarstwie rolnym E. K. bezpośrednio przed otwarciem spadku. Tymczasem, zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia. Natomiast według art. 398³ § 3 k.p.c., podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów.

W sprawie nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę - w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono - na wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestniczki postępowania E. K. - na podstawie 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1, 398²¹ i 13 § 2 k.p.c. oraz przepisów § 15 ust. 1 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 oraz § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

aw

jw